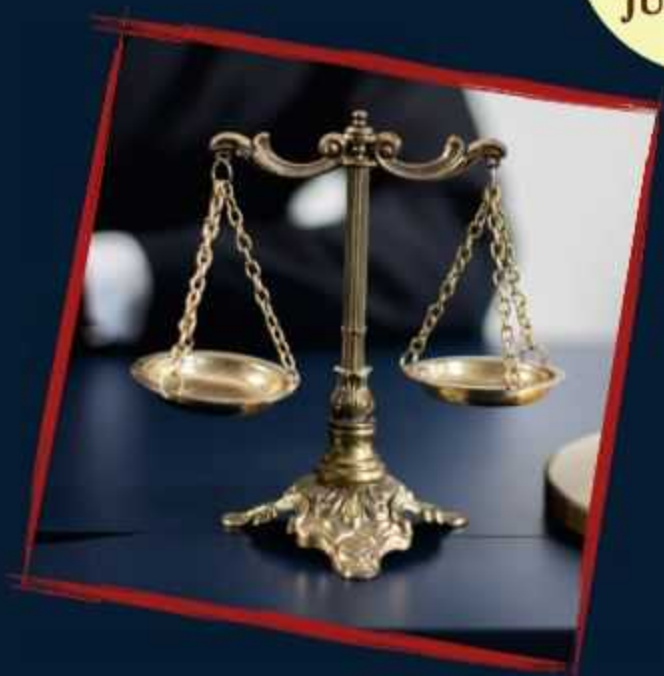

Vasile PĂVĂLEANU

Drept procesual penal

Partea generală

COLECȚIA
JURIDICĂ

LUMEN
in elita editurilor românești

Prof. univ. dr. Vasile PĂVĂLEANU

**DREPT PROCESUAL PENAL
PARTEA GENERALĂ**

LUMEN, 2022

DREPT PROCESUAL PENAL. PARTEA GENERALĂ.

Vasile PĂVĂLEANU

Membru asociat al AOSR - „Academy of Romanian Scientists, Ilfov,
3, 050044, Bucharest, Romania”

Copyright Editura Lumen, 2022

Iași, Țepeș Vodă, nr.2

Editura Lumen este acreditată CNC SIS

edituralumen@gmail.com

prlumen@gmail.com

www.edituralumen.ro

www.librariavirtuala.com

Redactor: Roxana Demetra STRATULAT

Design copertă: Roxana Demetra STRATULAT

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin fotocopiere,
scanare, multiplicare neautorizată, indiferent de mediul de
transmitere, este interzisă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PĂVĂLEANU, VASILE

Drept procesual penal. Partea generală / Vasile Păvăleanu. - Iași :

Lumen, 2022

ISBN 978-973-166-618-1

Prof. univ. dr. Vasile PĂVĂLEANU

**DREPT PROCESUAL PENAL
PARTEA GENERALĂ**

LUMEN, 2022

CUPRINS

Abrevieri	17
Argument.....	21
Titlul I OBIECTUL ȘI PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI PROCESUAL PENAL.....	25
Capitolul I PROCESUL PENAL ȘI DREPTUL PROCESUAL PENAL.....	25
SECȚIUNEA I Obiectul de reglementare a dreptului procesual penal.....	25
1. Definiția procesului penal. Noțiune. Caracterizare	25
2. Elementele procesului penal.....	27
3. Evoluția procesului penal.....	30
4. Procesul penal din România	32
SECȚIUNEA a II-a Dreptul procesual penal, ramură a sistemului de drept.....	36
1. Noțiunea și obiectul dreptului procesual penal	36
2. Autonomia dreptului procesual penal	38
3. Legătura dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept. 40	
SECȚIUNEA a III-a Normele, faptele și raporturile juridice de drept procesual penal	43
1. Normele de drept procesual penal.....	43
2. Faptele juridice procesuale penale	50
3. Raporturile juridice procesuale penale	52
SECȚIUNEA a IV –a Știința dreptului procesual penal	54
1. Dreptul procesual penal în sistemul științelor juridice	54
2. Sarcinile științei dreptului procesual penal	56
3. Autonomia științei dreptului procesual penal.....	57
4. Legătura dreptului procesual penal cu alte științe juridice	58
SECȚIUNEA a V-a Izvoarele dreptului procesual penal.....	61
1. Noțiunea de izvor al dreptului procesual penal.....	61
2. Izvoarele formale ale dreptului procesual penal.....	61
SECȚIUNEA a VI-a Aplicarea legii procesuale penale în timp și spațiu.....	67
1. Aplicarea legii procesuale penale în timp.....	67
2. Aplicarea legii procesuale penale în spațiu	74

Capitolul II PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI PENAL	83
SECȚIUNEA I Sistemul de principii fundamentale ale procesului penal.....	83
1. Noțiunea de principii fundamentale ale procesului penal.....	83
2. Sistemul de principii fundamentale ale procesului penal român.....	84
SECȚIUNEA a II-a Conținutul principiilor fundamentale ale procesului penal român.....	87
1. Legalitatea procesului penal	87
2. Separarea funcțiilor judiciare	90
3. Prezumția de nevinovăție.....	97
4. Aflarea adevărului.....	99
5. Ne bis in idem.....	102
6. Obligativitatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale.....	104
7. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal.....	106
8. Dreptul la libertate și siguranță	109
9. Dreptul la apărare.....	112
10. Respectarea demnității umane și a vieții private.....	116
11. Limba oficială și dreptul la interpret	120
Titlul II ACȚIUNEA PENALĂ ȘI ACȚIUNEA CIVILĂ ÎN PROCESUL PENAL	123
Capitolul I ACȚIUNEA ÎN JUSTIȚIE	123
1. Noțiunea de acțiune în justiție.....	123
2. Dreptul la acțiune și cererea în justiție	124
3. Factorii acțiunii în justiție.....	125
Capitolul II ACȚIUNEA PENALĂ	129
SECȚIUNEA I Noțiunea, obiectul, subiectul și trăsăturile acțiunii penale.....	129
1. Noțiunea de acțiune penală.....	129
2. Obiectul acțiunii penale.....	130
3. Subiecții acțiunii penale	130
4. Trăsăturile acțiunii penale	132

SECȚIUNEA a II-a Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale.....	134
1. Punerea în mișcare a acțiunii penale.....	134
2. Exercițarea acțiunii penale	136
3. Cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale.....	137
4. Stingerea acțiunii penale	147
5. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului	151
Capitolul III ACȚIUNEA CIVILĂ	153
SECȚIUNEA I Noțiunea, obiectul, subiectul și trăsăturile acțiunii civile	153
1. Noțiunea de acțiune civilă.....	153
2. Obiectul acțiunii civile	154
3. Subiecții acțiunii civile.....	156
4. Trăsăturile acțiunii civile.....	157
SECȚIUNEA a II-a Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii civile	158
1. Punerea în mișcare a acțiunii civile în procesul penal.....	158
2. Exercițarea acțiunii civile în procesul penal	161
3. Rezolvarea acțiunii civile în procesul penal.....	162
4. Cazurile de soluționare a acțiunii civile la instanța civilă.....	164
5. Autoritatea hotărârii penale în procesul civil și efectele hotărârii civile în procesul penal.....	166
Titlul III PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL ȘI COMPETENȚA ORGANELOR JUDICIARE	167
Capitolul I PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL ...	167
SECȚIUNEA I Considerații generale privind participanții în procesul penal.....	167
SECȚIUNEA a II-a Organele judiciare.....	168
1. Considerații generale.....	168
2. Instanțele judecătorești.....	169
3. Judecătorul de drepturi și libertăți	182
4. Judecătorul de cameră preliminară	183
5. Ministerul Public.....	184
6. Organele de cercetare penală.....	209

SECȚIUNEA a III-a Părțile și subiecții procesuali în procesul penal.....	213
1. Subiecții procesuali principali	213
2. Părțile în procesul penal	219
SECȚIUNEA a IV-a Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	235
1. Calitatea de avocat în procesul penal	235
2. Poziția avocatului în procesul penal	238
3. Asistența juridică	240
4. Reprezentarea.....	249
Capitolul II COMPETENȚA ORGANELOR JUDICIARE.....	253
SECȚIUNEA I Competența și formele sale în procesul penal	253
1. Noțiunea de competență.....	253
2. Formele competenței.....	254
SECȚIUNEA a II-a Competența instanțelor judecătorești din România.....	265
1. Competența instanțelor de drept comun.....	265
2. Competența instanțelor militare.....	274
3. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție.	277
SECȚIUNEA a III-a Dispoziții speciale privind competența instanțelor judecătorești	280
1. Prorogarea de competență	280
2. Reunirea cauzelor	281
3. Disjungerea cauzelor.....	285
4. Excepțiile de necompetență.....	286
5. Cazuri de schimbare a competenței.....	286
6. Declinarea de competență.....	291
7. Conflictul de competență.....	293
SECȚIUNEA a IV-a Competența judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară.....	296
1. Competența judecătorului de drepturi și libertăți.....	297
2. Competența judecătorului de cameră preliminară.....	300
SECȚIUNEA a V-a Competența organelor de urmărire penală	303
1. Noțiuni generale	303
2. Competența procurorului.....	304

3. Competența organelor de cercetare penală	309
4. Actele încheiate de unele organe de constatare și de comandanții de nave și aeronave.....	312
5. Dispoziții care se aplică și la urmărirea penală.....	316
SECȚIUNEA a VI-a Incompatibilitatea și strămutarea	317
1. Incompatibilitatea.....	317
2. Abținerea și recuzarea.....	326
3. Strămutarea și desemnarea altei instanțe pentru judecarea cauzei	333
Titlul IV PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEELE PROBATORII.....	341
Capitolul I PROBELE.....	341
SECȚIUNEA I Probațiunea în procesul penal	341
1. Noțiunea de probe, mijloace de probă și procedee probatorii	341
2. Activitatea de probațiune și rolul ei în procesul penal.....	343
SECȚIUNEA a II-a Obiectul probațiunii în procesul penal...345	
1. Faptele și împrejurările de fapt ce formează obiectul probațiunii.....	345
2. Cerințele probelor	349
3. Clasificarea probelor	352
SECȚIUNEA a III-a Procedura probațiunii	354
1. Administrarea probelor	354
2. Aprecierea probelor	362
Capitolul II MIJLOACELE DE PROBĂ.....	367
SECȚIUNEA I Considerații generale privind mijloacele de probă în procesul penal.....	367
1. Noțiunea și importanța mijloacelor de probă în procesul penal.....	367
2. Clasificarea mijloacelor de probă.....	368
SECȚIUNEA a II-a Audierea persoanelor	369
1. Reguli generale în materia audierii persoanelor	370
2. Audierea suspectului sau a inculpatului	372
3. Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente.....	380
4. Audierea martorilor.....	385

5. Confruntarea	404
SECȚIUNEA a III-a Identificarea persoanelor și a obiectelor.....	405
1. Scopul și obiectul identificării.....	406
2. Procedura identificării persoanelor și a obiectelor	406
Capitolul III PROCEDEE PROBATORII SPECIALE...	409
SECȚIUNEA I Metode speciale de supraveghere sau cercetare.....	409
1. Evoluția reglementării.....	409
2. Definiția metodelor speciale de supraveghere sau cercetare	411
3. Supravegherea tehnică	414
4. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale.	430
5. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor.....	434
6. Participarea autorizată la anumite activități.....	440
7. Livrarea supravegheată	444
8. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului.....	447
9. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane	451
SECȚIUNEA a II-a Conservarea datelor informatice	453
1. Considerații generale.....	453
2. Procedura dispunerii conservării datelor informatice.....	454
Capitolul IV PERCHEZIȚIA ȘI RIDICAREA DE OBIECTE ȘI ÎNSCRISURI.....	457
SECȚIUNEA I Percheziția	457
1. Noțiune și caracterizare.....	457
2. Percheziția domiciliară.....	458
3. Alte forme de percheziție.....	472
SECȚIUNEA a II-a Ridicarea de obiecte și înscrisuri	480
1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	481
2. Predarea obiectelor, înscrisurilor sau a datelor informatice.	481
3. Ridicarea silită de obiecte și înscrisuri	482

Capitolul V	EXPERTIZA ȘI CONSTATAREA	485
	SECȚIUNEA I Constatarea.....	485
	1. Noțiune și caracterizare.....	485
	2. Cazurile în care se poate dispune efectuarea unei constatări.....	485
	3. Procedura de efectuare a constatărilor.....	487
	4. Valoarea probantă a constatărilor.....	488
	SECȚIUNEA a II-a Expertiza.....	488
	1. Noțiune și importanță.....	488
	2. Clasificarea expertizelor.....	490
	3. Organizarea activității de expertiză.....	493
	4. Poziția procesuală a expertului.....	496
	5. Procedura dispunerii și efectuării expertizei.....	498
	SECȚIUNEA a III-a Reglementarea unor expertize	509
	1. Expertiza medico-legală psihiatrică	509
	2. Autopsia medico-legală și exhumarea	516
	3. Expertiza toxicologică	519
	4. Examinarea medico-legală a persoanei	519
	5. Examinarea fizică	520
	6. Expertiza genetică judiciară	522
Capitolul VI	CERCETAREA LA FAȚA LOCULUI ȘI RECONSTITUIREA	525
	SECȚIUNEA I Cercetarea la fața locului	525
	1. Noțiune	525
	2. Procedura efectuării cercetării la fața locului	526
	SECȚIUNEA a II-a Reconstituirea.....	527
	1. Noțiune	527
	2. Procedura reconstituirii	528
Capitolul VII	ALTE MIJLOACE DE PROBĂ	531
	SECȚIUNEA I Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane	531
	SECȚIUNEA a II-a Mijloacele materiale de probă.....	532
	1. Obiectele care pot constitui mijloace materiale de probă.....	532
	2. Procedura folosirii mijloacelor materiale de probă	533
	3. Valoarea probantă a mijloacelor materiale de probă	534
	SECȚIUNEA a III-a Înscrierile.....	534
	1. Mijloacele de probă scrise	534

2. Procesele-verbale.....	536
3. Cuprinsul și forma procesului verbal	537
4. Valoarea probantă a înscrisurilor	538
SECȚIUNEA a IV-a Administrarea probelor prin comisie rogatorie și delegare.....	539
1. Comisia rogatorie	539
2. Delegarea	541

Titlul V MĂSURILE PREVENTIVE ȘI ALTE MĂSURI PROCESUALE.....	543
Capitolul I MASURILE PROCESUALE PENALE.....	543
SECȚIUNEA I Considerații generale privind măsurile procesuale.....	543
1. Noțiunea și importanța măsurilor procesuale.....	543
2. Clasificarea măsurilor procesuale penale	544
SECȚIUNEA a II-a Măsurile preventive	546
1. Considerații generale privind măsurile preventive	546
2. Procedura de luare a măsurilor preventive.....	549
3. Organul judiciar competent și actul prin care se dispune asupra măsurilor preventive.....	551
4. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive.....	553
5. Verificarea măsurilor preventive în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății.....	558
5.2. Verificarea măsurilor preventive în cursul judecății.....	560
SECȚIUNEA a III-a Reținerea	561
1. Noțiune	561
2. Condițiile necesare pentru a se dispune măsura reținerii	562
3. Procedura de reținere a suspectului sau a inculpatului	563
4. Încunoștințarea despre reținere.....	566
SECȚIUNEA a IV-a Controlul judiciar.....	567
1. Noțiune și reglementare	567
2. Condițiile generale pentru luarea măsurii controlului judiciar	568
3. Procedura luării măsurii controlului judiciar	569
4. Conținutul controlului judiciar	571
5. Durata controlului judiciar.....	575

SECȚIUNEA a V-a Controlul judiciar pe cauțiune.....	577
1. Noțiune și reglementare	577
2. Condițiile generale pentru luarea măsurii controlului judiciar pe cauțiune.....	577
3. Procedura luării măsurii controlului judiciar pe cauțiune.....	578
4. Conținutul cauțiunii	578
5. Durata controlului judiciar pe cauțiune	581
SECȚIUNEA a VI-a Arestul la domiciliu	581
1. Noțiune și reglementare	581
2. Condițiile necesare pentru luarea măsurii arestului la domiciliu.....	582
3. Procedura luării măsurii arestului la domiciliu.....	583
4. Conținutul măsurii arestului la domiciliu.....	585
5. Durata arestului la domiciliu.....	588
SECȚIUNEA a VII-a Arestarea preventivă.....	590
1. Noțiune și reglementare	590
2. Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive a inculpatului	591
3. Procedura de arestare preventivă a inculpatului.....	593
SECȚIUNEA a VIII-a Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	606
1. Încetarea de drept a măsurilor preventive.....	606
2. Revocarea măsurilor preventive și înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă.....	608
SECȚIUNEA a IX-a Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicate minorilor	612
1. Reglementare.....	612
2. Condiții speciale de aplicare față de minori a măsurilor preventive.....	613
3. Condiții speciale de executare a reținerii și arestării preventive dispuse față de minori.....	614
4. Informarea privind condițiile speciale de executare a reținerii și arestării preventive dispuse față de minor	614
Capitolul II APLICAREA PROVIZORIE A MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ CU CARACTER MEDICAL	617
SECȚIUNEA I Obligarea provizorie la tratament medical	617
1. Condițiile de aplicare și conținutul măsurii	617

2. Procedura de aplicare și de ridicare a măsurii obligării la tratament medical	619
SECȚIUNEA a II-a Internarea medicală provizorie.....	622
1. Condițiile de aplicare și conținutul măsurii	622
2. Procedura de aplicare și de ridicare a măsurii	622
Capitolul III MĂSURILE ASIGURĂTORII, RESTITUIREA LUCRURILOR ȘI RESTABILIREA SITUAȚIEI ANTERIOARE SĂVÂRȘIRII INFRAȚIUNII	627
SECȚIUNEA I Măsurile asigurătorii.....	627
1. Noțiune și condiții.....	627
2. Procedura luării, contestării și verificării măsurilor asigurătorii.....	628
3. Procedura sechestrului.....	632
4. Valorificarea bunurilor mobile sechestrate.....	635
5. Poprirea.....	639
SECȚIUNEA a II-a. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare.....	640
1. Restituirea lucrurilor	640
2. Restabilirea situației anterioare	640
Titlul VI ACTE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE COMUNE.....	643
Capitolul I CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE.....	643
SECȚIUNEA I Noțiunea și clasificarea actelor procesuale și procedurale	643
1. Noțiune	643
2. Clasificarea actelor procesuale și procedurale.....	645
SECȚIUNEA a II-a Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite.....	648
1. Modificarea actelor procedurale.....	648
2. Îndreptarea erorilor materiale.....	648
3. Înlăturarea unor omisiuni vădite	649

Capitolul II CITAREA, COMUNICAREA ACTELOR	
PROCEDURALE ȘI MANDATUL DE ADUCERE	651
SECȚIUNEA I Citarea și comunicarea actelor procedurale....	651
1. Citarea	651
2. Comunicarea altor acte de procedură.....	661
SECȚIUNEA a II-a Mandatul de aducere.....	662
1. Procedura de emitere a mandatului de aducere.....	662
2. Executarea mandatului de aducere	665
SECȚIUNEA a III-a Accesul la bazele electronice de date....	666
Capitolul III TERMENELE	667
SECȚIUNEA I Rolul termenelor în desfășurarea procesului	
penal.....	667
1. Noțiuni și caracterizare	667
2. Termenele substanțiale și termenele procedurale.....	668
3. Consecințele nerespectării termenului	669
SECȚIUNEA a II-a Clasificarea termenelor procedurale	669
1. După autoritatea care le stabilește, termenele sunt legale și	
judiciare	669
2. După natura lor, termenele sunt imperative (peremptorii),	
prohibitive (dilatorii) și orânduitorii	670
3. După modul cum sunt fixate, termenele pot fi fixe, maxime și	
minime.....	671
4. După sensul în care sunt calculate, termenele pot fi de	
succesiune și de regresivitate.....	671
SECȚIUNEA a III-a Calcularea termenelor	672
1. Modalități de calculare a termenelor procedurale	672
2. Actele considerate ca făcute în termen	674
Capitolul IV SANȚIUNILE PROCESUALE PENALE	675
SECȚIUNEA I Considerații generale privind sancțiunile	
procesuale penale.....	675
1. Noțiuni	675
2. Felurile sancțiunilor procesuale penale	676
SECȚIUNEA a II-a Nulitățile în procesul penal	681
1. Noțiuni și caracterizare	681
2. Condițiile generale ale nulităților.....	682
3. Clasificarea nulităților	685
4. Reglementarea nulităților în Codul de procedură penală	686

Capitolul V CHELTUIELILE JUDICIARE ȘI AMENDA	
JUDICIARĂ	695
SECȚIUNEA I Cheltuielile judiciare.....	695
1. Noțiune și temeiul juridic.....	695
2. Plata cheltuielilor avansate de stat.....	698
3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți.....	701
SECȚIUNEA a II-a Amenda judiciară.....	702
1. Abateri sancționate cu amendă judiciară.....	702
2. Procedura privitoare la amenda judiciară.....	706
Bibliografie	707

ABREVIERI

alin.	– alineat (ul)
apud	– citat după
art.	– articol (ul)
BC	– Buletinul Casației
BJ	– Buletinul Jurisprudenței
c.	– contra
cap.	– capitol
C.A.	– Curtea de Apel
C.C	– Curtea Constituțională
C.D.	– Culegere de decizii. Tribunalul Suprem
CEDO	– Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.J.C.E	– Curtea de Justiție a Comunităților Europene
CJ.U.E.	– Curtea de Justiție a Uniunii Europene
C.civ.	– Codul civil
C.pr.civ.	– Codul de procedură civilă
C.pen.	– Codul penal
C.pr.pen.	– Codul de procedură penală
CPJP	– Culegere de practică judiciară penală
C.S.M.	– Consiliul Superior al Magistraturii
dec.	– decizia
dec. civ.	– decizia civilă
dec.pen.	– decizia penală
dec. de îndr.	– decizia de îndrumare
D.I.I.C.O.T.	– Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
D.L.	– decret- lege
D.N.A.	– Direcția Națională Anticorupție
ed.	– ediția
Ed	- Editura

Etc.	– et cetera (și celelalte)
H.G.	– Hotărârea Guvernului
ICCJ	– Înalta Curte de Casație și Justiție
ICCJ (SU)	– Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite
înch.	– încheierea
JN	– Revista Justiția Nouă
JOCE/JOUE	– Jurnalul Oficial al Comunităților Europene/Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
Jud.	– Judecătoria
LP	– Revista Legalitatea populară
lit.	– litera
M.Of.	– Monitorul Oficial al României
n.n	– nota noastră
noul C.pen.	– noul Cod penal
nr.	– număr(ul)
O.G.	– Ordonanța Guvernului
O.U.G.	– Ordonanța de Urgență a Guvernului
op.cit.	– opera citată
p.	– pagina
prg.	– paragraf(ul)
pct.	– punct(ul)
pp.	– paginile
PL	– Pro Lege
Plen TS.	– Plenul Tribunalului Suprem
precit.	– precitat (ă)
RDP	– Revista de drept penal
RDPC	– Revue de droit pénal et de criminologie
RIDP	– Revue internationale de droit pénal
RRD	– Revista română de drept
s.civ.	– secția civilă
s.mil.	– secția militară
s.pen.	– secția penală
sent.	– sentința

sent.civ.	– sentința civilă
sent.pen.	– sentința penală
SRI	– Serviciul Român de Informații
s.a.	– și altele
Trib.	– Tribunalul
TJ	– Tribunalul județean
T.Mil.	– Tribunalul Militar
T.M.B.	– Tribunalul Municipiului București
T.S.	– Tribunalul Suprem
UJ	– Universul Juridic
U.E.	– Uniunea Europeană
urm.	– următoarele
vs.	– versus
vol.	– volumul

**„Dreptul penal fără procedura penală
este ca un cuțit fără mâner,
iar procedura penală fără dreptul penal
este ca un mâner fără tăiș”.**
T. Mommsen „Droit pénal romain”

A R G U M E N T

Dreptul procesual penal este acea ramură a sistemului de drept care cuprinde totalitatea normelor juridice ce reglementează activitatea organelor judiciare și a altor participanți în procesul penal, precum și raporturile ce se stabilesc în procesul de constatare a faptelor ce constituie infracțiuni și de aplicare a pedepselor și a măsurilor prevăzute de legea penală, celor care le-au săvârșit.

Această ramură de drept a fost denumită multă vreme procedură penală, apoi s-a subliniat caracterul ei derivat din dreptul penal, folosindu-se denumirea de drept penal formal sau drept penal procedural.

Denumirea de procedură penală este legată de codul de procedură penală, reflectând ansamblul procedeelelor prin care se asigură aplicarea pedepselor celor care au comis infracțiuni și este folosită de autorii francezi. În literatura juridică italiană și germană este folosită denumirea de drept procesual penal, care a fost preluată în țara noastră de profesorul Traian Pop, cu argumentul că pentru această denumire există o tendință generală și în celelalte țări de a o adopta și „credem că în curând va deveni termenul tehnic universal” (Tr. Pop, Drept

procesual penal, vol.I, 1946, p. 5). Această convingere nu s-a adevărit și asistăm astăzi la folosirea ambelor denumiri.

Preferința acordată denumirii de drept procesual penal are în vedere obiectul principal al reglementării, care pune accentul pe procesul penal, ce cuprinde activitatea organelor judiciare și a celorlalți participanți la procesul penal, în timp ce procedura penală semnifică mai ales procedeele prin care se acționează.

Având în vedere că de la intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală au trecut mai bine de opt ani, timp în care i-au fost aduse mai multe modificări și au fost adoptate noi acte normative în domeniu pe plan național și la nivelul Uniunii Europene, am elaborat o nouă lucrare cu denumirea de Drept procesual penal, în două volume.

Primul volum este consacrat Părții generale din Codul de procedură penală și cuprinde șase titluri privind: obiectul și principiile fundamentale ale dreptului procesual penal; acțiunea penală și civilă în procesul penal; participanții în procesul penal și competența organelor judiciare; probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii; mijloacele procesuale și procedurale penale; acte procesuale și procedurale comune.

Al doilea volum are în vedere Partea specială din același cod și cuprinde cinci titluri privind: urmărirea penală; camera preliminară; judecata; proceduri speciale; executarea hotărârilor judecătorești penale.

Elaborarea acestei lucrări reprezintă un demers științific și rodul unei activități îndelungate ca magistrat și profesor universitar în materia dreptului penal și procesual penal, care s-a concretizat în mai multe manuale și cursuri universitare. Au apărut astfel, în anii 2012 și 2014 la Editura Universul Juridic, București, Drept penal general și Drept penal special, în anul 2016 la Editura Pro Universitaria, București, Drept procesual penal, la care a fost publicat și Dreptul penal general, în anul 2020. În anii 2018, 2019 și 2021, au apărut la Editura Lumen,

Iași, Drept penal european, în două ediții, Parchetul European și Drept penal special.

La elaborarea Dreptului procesual penal s-au avut în vedere lucrări de referință din dreptul intern și din dreptul comparat, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a CEDO, precum și opiniile exprimate de specialiști în domeniu.

Lucrarea se adresează studenților, masteranzilor, doctoranzilor de la facultățile de drept și științe administrative, însă poate fi utilă și pentru magistrați, avocați și alți specialiști în domeniul dreptului, mai ales prin evidențierea celor mai noi opinii exprimate în doctrină și în jurisprudență, fiind avute în vedere actele normative recent apărute.

Vasile Păvăleanu - membru asociat al AOSR
„Academy of Romanian Scientists , Ilfov, 3, 050044,
Bucharest, Romania”.

**Pagină lăsată
goală intenționat**

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editorialumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.